

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Trnkovej a členov senátu JUDr. Ladislava Górasza a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v právnej veci žalobcu **I. I.**, bývajúceho v P., zastúpeného Mgr. S. T., advokátom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike** v zastúpení **Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28 C 223/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2013 sp. zn. 12 Co 104/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 28. júna 2010 č. k. 28 C 223/2009-115 uložil žalovanej povinnosť strpieť na svoje náklady uverejnenie ospravedlnenia sa žalobcovi za verejne prednesené výroky v znení „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sa ospravedľňuje I. I. za nepravdivé a pravdu skresľujúce výroky, ktoré odzneli z úst hovorca Prezídia Policajného zboru SR na tlačovej besede dňa 6.9.2007“ v piatich masovokomunikačných prostriedkoch, na mieste a v čase podľa rozhodnutia žalobcu a na náklady žalovanej a zaplatiť na účet žalobcu nemajetkovú ujmu za v značnej miere zníženú dôstojnosť osoby žalobcu vo výške 16 500 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovanej uznesením zo 14. septembra 2010 sp. zn. 12 Co 46/2010 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Mal za to, že prvostupňový súd svojím postupom spočívajúcim v tom, že napriek ospravedlneniu a žiadosti o odročenie vo veci pojednával bez účasti žalovanej, odňal jej tým možnosť konať pred súdom.

Okresný súd Prešov (v poradí druhým) rozsudkom z 24. novembra 2010 č. k. 28 C 223/2009-166 uložil žalovanej povinnosť strpieť na svoje náklady uverejnenie ospravedlnenia sa žalobcovi za verejne prednesené výroky v znení „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sa ospravedľuje I. I. za nepravdivé a pravdu skresľujúce výroky, ktoré odzneli z úst hovorca Prezídia Policajného zboru SR na tlačovej besede dňa 6.9.2007“ v piatich masovokomunikačných prostriedkoch, na mieste a v čase podľa rozhodnutia žalobcu na náklady žalovanej a na účet žalobcu zaplatiť nemajetkovú ujmu za v značnej miere zníženú dôstojnosť osoby žalobcu vo výške 16 500 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Vykonaným dokazovaním mal jednoznačne preukázané, že žalovaná neoprávneným a bezdôvodným spôsobom zasiahla do osobnostných práv žalobcu. Hovorca prezídia policajného zboru totiž poskytol nepravdivú informáciu, že zo zadržaného množstva konope (2. septembra 2007 vo V. u žalobcu) by sa dalo pripraviť približne 21 020 obvyklých dávok drogy napriek tomu, že príslušníci policajného zboru disponovali výsledkami expertízy spochybňujúcimi možnosť výroby drogy zo zadržaných rastlín a obsah látky THC. Trestné stíhanie (od 2.9.2007 do roku 2008) začaté proti žalobcovi vyšetrovateľom PZ Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Z. pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 173 ods. 1 TZ bolo zastavené, pretože k žiadnemu trestnému činu nedošlo a vec bola postúpená na obvodný úrad ako priestupok (priestupkové konanie sa neskončilo). Námietky žalovanej týkajúce sa identifikácie osoby žalobcu, aplikácie zákona č. 139/98 Z.z. o omamných a psychotropných látkach a nedostatku pasívnej legitimácie (pasívne legitimovaným nemá byť Ministerstvo vnútra SR, lebo v danej veci išlo o konanie orgánov zastupujúcich štát počas trestného konania) vyhodnotil za nedôvodné. V danom prípade došlo k stretu ochrany cti žalobcu so stretom činnosti orgánov činných v trestnom konaní a teda štátom – políciou, ktorej vyšetrovanie (trestné stíhanie) sa nemôže stať predmetom mediálnych hier. Žalovaná teda od počiatku svojej činnosti pochybila a konala v rozpore s európskym právom platným na území Slovenskej republiky. Za dôvodný v plnom

rozsahu považoval aj nárok uplatnený žalobcom titulom nemajetkovej ujmy. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O. s. p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovanej (v poradí druhým rozhodnutím) rozsudkom z 26. apríla 2011 sp. zn. 12 Co 12/2011 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania 1 114,44 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dospel k záveru, že žalovaná Slovenská republika v danom prípade nie je nositeľom zodpovednosti za konanie hovorcu PZ, pretože za jeho činnosť zodpovedá Ministerstvo vnútra SR ako samostatný subjekt práv a povinností stanovených zákonom. Preto pre nedostatok pasívnej legitímácie bolo treba žalobu zamietnuť. Uviedol, že Ministerstvo vnútra SR môže konať za Slovenskú republiku len vtedy, keď ho na takéto konanie splnomocňuje zákon a jeho postavenie nemožno zamieňať s postavením Slovenskej republiky. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 11/2005. Štát je podľa názoru odvolacieho súdu vecne legitimovaný len vtedy, ak sú na jeho strane vytvorené predpoklady, aby sa stal nositeľom subjektívnych súkromných práv a povinností, t. j. ak to vyplýva priamo z právneho predpisu. Poukázal na úlohy policajného zboru (zákon č. 171/1993 Z.z.), zákon o štátnej službe príslušníkov PZ (zákon č. 73/1998 Z.z.), z ktorého možno vyvodiť, že aj hovorca pri poskytovaní (predmetných) informácií médiám vystupoval v mene polície ako správneho orgánu štátu, t. j. Ministerstva vnútra SR, ako samostatnej právnickej osoby. Za konanie členov PZ (vrátane jeho hovorcu) je daná zodpovednosť Ministerstva vnútra SR, a nie štátu. Žalobca teda nemal uplatniť svoj nárok priamo vo vzťahu k Slovenskej republike, pretože k porušeniu jeho práv a povinností nedošlo konaním Slovenskej republiky, ale členom PZ počas výkonu štátnej služby príslušníka PZ. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27. septembra 2012 sp. zn. 7 Cdo 119/2011 (č. l. 237) rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu postupu odvolacieho súdu v rozpore s § 213 ods. 2 O. s. p. Tým, že odvolací súd si nespĺnil povinnosť podľa tohto ustanovenia (umožniť účastníkom konania vyjadriť sa k možnému použitiu iných doteraz nepoužitých ustanovení právneho predpisu) porušil právo účastníkov na spravodlivý súdny proces, čím im odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Krajský súd v Prešove (v poradí tretím rozhodnutím) rozsudkom z 28. februára 2013 sp. zn. 12 Co 104/2012 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania 1 492,43 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že účastníkmi občianskoprávných vzťahov môžu byť fyzické aj právnické osoby, pričom účastníkom konania môže byť aj štát. Podľa § 21 ods. 2 O. s. p. za štát pred súdom koná pracovník toho štátneho orgánu, ktorého sa vec týka, alebo poverený pracovník iného štátneho orgánu. Žalobca v konaní označil ako žalovaného Slovenskú republiku, zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, ako štátneho orgánu prostredníctvom ktorého štát pred súdom koná. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre policajný zbor je právnickou osobou, ktorá má v tejto otázke samostatnú spôsobilosť na práva a povinnosti. Môže byť samostatne žalovaná v občianskom súdnom konaní. Toto jeho postavenie nemožno zamieňať s postavením v iných veciach, v ktorých vystupuje ako orgán štátu za štát v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi. Postavenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nemožno miešať s postavením Ministerstva vnútra SR ako zástupcu Slovenskej republiky v súdnom konaní, a to z hľadiska predmetu súdneho konania. Označená žalovaná – Slovenská republika nie je nositeľom uplatňovaných povinností zo služobného pomeru hovorcovi policajného prezídia. Za nositeľa pasívnej legitímácie a hmotnoprávných povinností v prejednávanej veci treba považovať priamo Ministerstvo vnútra SR, v ktorom hovorca policajného prezídia poskytoval informácie o činnosti polície. Z hľadiska výkonu svojej zamestnaneckej činnosti hovorca Prezídia policajného zboru poskytoval informáciu médiám. Nejednalo sa o priame zastupovanie štátu, ale o výkon služobného pomeru vo vzťahu k Ministerstvu vnútra SR. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 11/2005. Odvolací súd považoval za nesprávny výklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 629/2005. Predmetom nároku žalobcu je totiž ochrana osobnosti v dôsledku neoprávneného zásahu hovorcovi Prezídia policajného zboru, ktorý poskytol médiám nepravdivé informácie. Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti, vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem, a úlohy, ktoré pre policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky (zákon č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore). Policajný zbor je podriadený ministrovi vnútra SR. Ministerstvo vnútra SR teda plní v rozsahu svojej pôsobnosti štátnu správu a je ústredným orgánom štátnej správy pre policajný zbor. Z prípadného porušenia povinností hovorcovi prezídia je daná zodpovednosť

priamo Ministerstva vnútra SR, nie Slovenskej republiky. Preto ak žalobca označil ako žalovanú Slovenskú republiku, za ktorú vo veci koná Ministerstvo vnútra SR, nejedná sa o vadné označenie zástupcu Slovenskej republiky, ktorým je Ministerstvo vnútra SR, ale o vadu žaloby v označení žalovaného. V tejto veci sa potom nejedná o poučovaciu povinnosť na odstránení väd žaloby, ale o označenie spôsobilého účastníka konania, keď namiesto zodpovedného orgánu – Ministerstva SR, je priamo žalovaná Slovenská republika. Táto v danej veci nie je nositeľom zodpovednosti za konanie hovorca Prezídia policajného zboru, pretože za jeho činnosť zodpovedá Ministerstvo vnútra SR ako samostatný subjekt práv a povinností. Preto odvolací súd pre nedostatok pasívnej legitímácie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť, prípadne ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) postupom odvolacieho súdu tým, že odôvodnenie jeho rozsudku nie je dostatočné a nesprávne právne posúdenie veci. Trval na tom, že k porušeniu jeho osobnostných práv došlo v rámci informovania verejnosti o trestnom konaní podľa § 6 ods. 1 Trestného poriadku, počas trestného stíhania začatého uznesením z 28. augusta 2007. Teda išlo o postup orgánu činného v trestnom konaní a hovorca Prezídia policajného zboru nemohol konať v mene polície ako správneho orgánu štátu – Ministerstva vnútra SR. Mal preto za to, že Slovenská republika je nositeľom právnej povinnosti, ktorej sa vo svojej žalobe domáhal a v konaní je pasívne legitimovaná.

Žalovaná navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Mala za nesporné, že informácia, ktorá mala vyvolať zásah do osobnostných práv žalobcu pochádzala od hovorca Prezídia Policajného zboru, ktorý vykonával štátnu službu v služobnom úrade – Ministerstve vnútra Slovenskej republiky. Preto toto ako služobný úrad zodpovedá za výkon služobného pomeru policajta, ktorá zodpovednosť nie je daná štátom. Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy je právnickou osobou, ktorá má samostatnú spôsobilosť na práva a povinnosti. Takéto postavenie nemožno zamieňať s postavením v iných veciach, v ktorých vystupuje ako štátny orgán za štát v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi. Štátny orgán môže za Slovenskú republiku konať len vtedy, keď ho na takéto konanie splnomocňuje zákon, ako je tomu napr. v prípadoch podľa ustanovenia § 4 zákona č. 514/2003 Z.z. alebo ustanovenia § 2 zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. Ústava Slovenskej republiky ani žiaden zákon neustanovuje, že

by v takýchto prípadoch (ochrany osobnosti) mal konať za Slovenskú republiku niektorý z jej štátnych orgánov. Toto postavenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nemožno zamieňať, lebo v konkrétnom prípade len od správneho rozlíšenia predmetu konania závisí aj správne riešenie vecnej legitímácie v prejednávacom spore. Preto nemožno považovať právny názor žalobcu za správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) proti rozsudku, ktorý možno napadnúť dovolaním (§ 238 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale aj v dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O. s. p.), obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej z uvedených väd dovolací súd nezistil.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných

procesných ustanovení upravujúcich postup v občianskom súdnom konaní. Ani existenciu takejto vady konania dovolací súd nezistil.

V preskúmvanej veci bolo z hľadiska skutkového stavu zistené, že 28. augusta 2007 bolo vyšetrovateľom PZ Okresného riaditeľstva PZ vo Z. začaté trestné stíhanie žalobcu pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 173 ods. 1 Trestného zákona. Na základe príkazu Okresného súdu Zvolen bola 2. septembra 2007 vykonaná (vyšetrovateľom OR PZ Z.) domová prehliadka v rodinnom dome žalobcu, v rámci ktorej boli zaistené zelené rastliny rodu Cannabis. Po výsluchu bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku pre prečin podľa § 173 ods. 1 Trestného poriadku, na skutkovom základe opísanom v uznesení o vznesení obvinenia. Podľa predbežného výsledku skúmania Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ S. nebola (v odobratých vzorkách) preukázaná existencia THC. Vo viacerých masovokomunikačných prostriedkoch (piatich) bola 6. septembra 2007 uverejnená informácia, že pri policajnej akcii s názvom S., zameranej na drogy, policajti objavili na dvore rodinného domu vo V. okrese viac ako štyritisíc rastlín konope, z ktorých by sa vraj dalo pripraviť približne 21 200 dávok drogy. Vyšetrovateľ trestnej činnosti obvinil X.-ročného J.. Médiá mali túto informáciu od hovorca Prezídia PZ SR a prevzali ju do svojho spravodajstva aj tlačové agentúry ČTK a SITA. Práve táto „nepravdivá“ informácia – pochádzajúca od hovorca Prezídia PZ SR – mala byť zásahom do osobnostných práv žalobcu, ktorých ochrany sa v predmetnom konaní domáhal.

Súd prvého stupňa z takto zisteného skutkového stavu vyvodil právny záver, podľa ktorého došlo neoprávneným a bezdôvodným spôsobom k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Námietku pasívnej legitímácie žalovanej vyhodnotil za nedôvodnú, nestotožnil sa s tvrdením, že pasívne legitimovaným malo byť Ministerstvo vnútra SR a nie SR v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, lebo sa jednalo o konanie orgánov zastupujúcich štát počas trestného konania (plnila sa mocenská funkcia štátu). V porovnaní s ním odvolací súd dospel k právnemu záveru o nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej, keď podľa jeho názoru pasívne legitimovaným malo byť Ministerstvo vnútra SR (nie SR zastúpená MV SR).

Žalobca v dovolaní namietal, že takéto právne posúdenie veci odvolacím súdom je nesprávne (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym

právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že odvolací súd, vychádzajúci zo správne zisteného skutkového stavu prvostupňovým súdom, svoje rozhodnutie založil na správnom právnom posúdení veci.

Je nepochybné, že informácia, ktorá mala vyvolať zásah do osobnostných práv žalobcu a ktorá odznela v masovokomunikačných prostriedkoch, pochádzala od hovorca Prezídia PZ SR.

Účastníkmi občianskoprávných vzťahov môžu byť tak fyzické osoby ako aj právnické osoby, ktorými sú osoby vymedzené v § 18 Občianskeho zákonníka, vrátane štátu.

Ustanovenie § 21 ods. 4 O. s. p. upravuje, kto je oprávnený konať pred súdom za štát. Takéto oprávnenie má štátny orgán, avšak iba v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi a právnická osoba, ktorú osobitný zákon splnomocňuje na zastupovanie pred súdom.

V súdnom konaní štát vystupuje spravidla v prípadoch, ktoré sa týkajú práv a povinností vyplývajúcich zo správy majetku štátu a vo veciach týkajúcich sa realizácie mocenských funkcií štátu. Jeho postavenie sa pritom rozlišuje podľa toho, či výkon týchto práv a povinností vykonáva sám vo vlastnom mene, alebo ich výkonom na základe právnej úpravy poveril iné subjekty, ktoré výkon práv a povinností realizujú vo vlastnom mene. Od toho rozlišujeme aj postavenie štátu v občianskom súdnom konaní, čo je dôležité najmä pre určenie hmotnoprávnej (vecnej) aktívnej a pasívnej legitímácie a od toho závislého procesného postavenia štátu, resp. subjektov, na ktoré štát preniesol výkon svojich práv a povinností (pozri komentár O. s. p. Jaroslav Krajčo a spol.).

Štát ako spôsobilého účastníka konania nemožno zamieňať s jeho rozpočtovými organizáciami, ktoré majú vlastnú subjektivitu a vystupujú v právnych vzťahoch vo svojom mene (ZSP č. 4/2006).

Predmetom nároku uplatneného žalobcom je ochrana osobnosti z dôvodu neoprávneného zásahu spôsobeného „nepravdivou“ informáciou hovorcovi Prezídia PZ SR poskytnutou médiám.

Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti, vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov SR (§ 1 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore).

Policajný zbor je podriadený ministrovi vnútra SR (§ 6 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore).

Ministerstvo vnútra SR je ústredným orgánom štátnej správy SR pre policajný zbor (§ 11 zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy).

Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy pre policajný zbor je právnickou osobou, ktorá má v tejto otázke samostatnú spôsobilosť na práva a povinnosti t. j. vlastnú subjektivitu, ktorá môže samostatne vystupovať (byť žalovanou) v občianskom súdnom konaní. Takéto jej postavenie nemožno preto zamieňať s postavením vo veciach, v ktorých vystupuje ako orgán štátu v rozsahu pôsobnosti stanovenej osobitnými predpismi. Z hľadiska predmetu konania nemožno teda zamieňať jeho postavenia s postavením MV SR ako zástupcu SR v súdnom konaní.

Správny je potom záver odvolacieho súdu, podľa ktorého označená žalovaná – SR nie je nositeľom povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru hovorcovi Prezídia PZ SR.

Hovorca Prezídia PZ SR poskytol médiám („nepravdivé“) informácie, ktoré mali zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, nie ako zástupca štátu (nešlo o priame zastupovanie štátu), ale titulom výkonu služobného pomeru vo vzťahu priamej podriadenosti ministrovi – Ministerstvu vnútra SR. Preto aj za (prípadné) porušenie povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru – hovorcovi P PZ SR – je daná priama zodpovednosť MV SR, nie Slovenskej republiky, za ktorú pred súdom koná príslušný štátny orgán.

Preto bol správny právny záver odvolacieho súdu, že v danom prípade nie je Slovenská republika nositeľom zodpovednosti za konanie hovorcovi P PZ SR, pretože za jeho

činnosť zodpovedá priamo MV SR ako samostatný subjekt práv a povinností stanovených zákonom.

Podľa žalobcu si súd nesplnil poučovaciu povinnosť, keď ho nevyzval na opravu vady konania spočívajúcej v nesprávnom označení účastníka konania na strane žalovaného. K tomu však treba uviesť, že poučovacia povinnosť súdu je zameraná na pomoc účastníkom konania vo vzťahu k procesným aspektom ich úkonov. Súd nemá povinnosť (ani oprávnenie) poučovať účastníkov o ich hmotnoprávných oprávneniach a účinkoch ich úkonov, ktoré uplatňujú v súdnom konaní, teda ani o tom, či a ktorí účastníci majú byť aktívne a pasívne vecne legitimovaní pri zohľadnení konkrétnych okolností prejednávanej veci, čo by bolo v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania. Len vadu konania spočívajúcu v nesprávne (zle) označenom orgáne, ktorý má konať za vecne legitimovaný štát, odstraňuje súd postupom podľa § 43 O. s. p.

Pokiaľ žalobca tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu nevyhovuje požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí z hľadiska princípov spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o ich úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť, dovolací súd dáva do pozornosti, že podľa uznesenia ústavného súdu z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03 nemusí všeobecný súd dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí pre záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivé súdne konanie. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na uznesenie ústavného súdu zo 16. marca 2005 sp. zn. II. ÚS 78/05, podľa ktorého súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa v odvolacom konaní preskúmava.

Preskúmaním veci dospel dovolací súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vyššie uvedeným kritériám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí zodpovedá. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol dôvody, ktoré ho viedli k záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie Slovenskej republiky. Podľa názoru dovolacieho súdu závery odvolacieho súdu nie sú v danej veci zjavne neodôvodnené, nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

So zreteľom na riadne odôvodnený správny právny záver odvolacieho súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie Slovenskej republiky dovolací súd dovolanie žalobcu (smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu) zamietol (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej nepriznal Najvyšší súd Slovenskej republiky náhradu trov tohto konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal, pretože trovy tohto konania neuplatnila (§ 243d ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2014

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová